

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، التي
آیلغی (۳۵) غروشدر. ممالك اجنبیه ده
سنه لکی (۱۷)، آلتی آیلغی (۹) فرانقدر،
[ایضاحات: نسخہ سی الی پاره، آلتی
آیلغی بر جلد، هر جلد ۲۶ نسخہ در.]

اخطارات

§ آبونه بدلی پشیندر.
§ آدرس تبدیلنده قرق پاره لك
پول کوندرملی در.
§ مسلكه موافق آثار مع المصنویه
قبول اولنور. درج ایدیلمه یازیلر
اعاده اولونماز.

۱۳۳۰ ۱۳۳۱ ۱۳۳۲

اخطارات

رساله مزون آلندیغی کوسترملک شرطیه
بتون یازیلر ه هانکی بر غزته طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر.

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نومروسنی محتوی
بولونمسی؛

§

ممالك اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه سی ده یازلمسی؛

§

پاره کوندردلیکی زمان نه یه دائر اولدیغنک
واضحاً بیلدیرلمسی رجا اولنور.

بولمق احتیاجات ضروریه حکمنه کیرمشی . مثلاً مشاهیر علمادان (ابو عمرو بن العلاء) نك کتابلری، اوینك طاوانت قدر طایانه جق درجه ده جسم بر کتله تشکیل ایتدیکی مشهوردر . داها امویلدورنده خالد بن یزید، الجابر و جعفر صادق خانلری کتب فیه ایله مالی ایدی . (فهرست) مؤلفنك بیانه نظراً جابرک یالکز کندی تأیقاتی اولان کتابلرک عددی ایکوزی متجاوز بولینوردی . بو کتابلرک برچونگی تاریخ طبیعی ، فلسفه ، طبابت و کیمیا عائد ایدی . رسمی و عمومی کتبخانهلرک زنکیلکی ایسه انسانه حیرت ویره جک بر درجه ده ایدی . علوم و فنونک بو کونکی ترقیاته ، وسائط مکملیته ، صنعت طباعتک بخش ایتدیکی سهولتله رغماً الیوم دنیانک الک زنکین یکانه دارلکتبی اولان یارس کتبخانه سنده ایکی میلیون سکزیوز بیک قدر کتاب موجود اولدینی حالده اهل صلیب باربارلری طرفدن احراق ایدیلن طرابلس شام کتبخانه سنده اوج میلیون کتاب بولندینی اجنبی مورخارک بیله تحت اعترافده در . قاهرده فاطمیلرک انشا ایتدیکی کتبخانه ۱۸ بویوک سالوندن عبارت وایکی میلیون قدر کتابی جامع ایدی .

حکیم شهر نصیرالدین طوسینک توصیه سیله هلاکو طرفندن (مراغه) ده تأسیس ایدیلن کتبخانه ده ایسه درتیوز بیک جلد کتاب بولندینی محققدر .

قرطبه ده حکم کتبخانه سنک محتویاتی ده ینه بومقداره بالغ اولوردی . انسان بورقلرک دلالت ایتدیکی کتابلری ، بونلرک فصل برعزم و همتله تألیف ایدلکلرینی ، نه درجه مصارف اختیارله استساخ و جمع اولندقلرینی دوشوندکجه ساعتلرجه وقفه کیر حیرت و تقدیر اولمقدن کندی آله میور !

کتبخانهلرک تکثیرله و مملک اسلامیه نك هر طرفه انتشاری اوچنچی عصر هجریده باشلار . فی الحقیقه بو عصردن اعتباراً درکه بلاد واسعه اسلامیه نك هر طرفنده خصوصی و عمومی برچوق کتبخانهلر تأسیس ایتیش اولدینی کوزیلیور .

اوچنچی عصرک نصف اخیرنده (مستنصر) انشا ایتدیکی مکتب اتصالنده سکسان بیک جلد کتابی محتوی برده کتبخانه تأسیس ایلشدی . بغداد کتبخانهلری خلفاء عباسیه نك اعلائی شائنی تأمین ایدن اسبابدن بری کبی عد اولنه بیلور . هارون الرشید طرفندن تأسیس ایدلش اولان (بیت الحکمه) بغداد کتبخانه لرینک آناسیدر . بیت الحکمه بالاخره مأمون زماننده داها زیاده بر شهرت قازانمش ، داها زیاده زنکیله مشدر . بو کتبخانه ده آثار عربیه دن ، ماعدا ، روجه ، هندجه ، سریانیجه و فرسجه یازلمش پک چیرق و قیمتدار کتابلر موجود ایدی . بیت الحکمه ساده بر کتبخانه دکلدی . بوراسی عینی زمانده ترجمه ، استساخ ، تألیف و تدریس ایله مشغول اولان اعظمکده مقر اجتماعی ایدی . کتابلرک مطالعه سی ایچون مراجعت ایدن ذوات خصوصی مطالعه سالونه کیرر و ایستدیکی کتابی آله رق مطالعه و تدقیق

آیت کریمه سی . و حینجه اصل توکلز اللهک قوه قادره سنده در . سزده بو یولده حرکت ایتمکزی توصیه ایلرز . اما سز قبول ایدوب ایتمه مکده مختار سکز .

ای سوکیلو خطیب ! اوله تثلیث کبی عقل و فکره اویمایان شیلردن واز کچه کز اولمازی ؟ جناب حقک عظمت و قدرت غیر متناهیه سی اوله اولاد آدم کبی بر مخلوق ایچون کندوسی فدا ایتمکدن یهودیلر کبی انسانلرک الک ضعیفی ویدنده دوچار آلام واکدار اولمقدن ، جهنمه کیتمکدن بالا تردر . آنک کیمسه یه احتیاجی یوقدر . جمله مخلوقات آکا عرض احتیاج ایدرلر ، بردر ، شریک و نظیری یوقدر . چولغه جوجغه احتیاجدن وارسته در .

الله تعالانک شانته نقیصه کتورن بو کبی عقیده لردن واز کچرسه کز ینمزده امکان ائتلاف حاصل اولور . بزده سز خطبه کزک نهایتده مندرج وصایای توحیه ایدرک دیرزکه :

ای سوکیلور «قلبلرکزی قاتیلشدر میوب قولاقلرکزی صاغرلشدر میاکز . زیرابوکوز اوکک زده ایمان و توبه ایچون فرصت وار ایسه ده بلکه یارین بوفرستی بولماز سکز . زیرا بلکه هادم اللذات و مفرق الجماعات (تولوم) سزی ییقبوب یرایله یکسان ایدر و سز کندیکزی اللهک اللرنده و آنک سز بومقاله نك هر طرفی و یاخود ایشتمش و اوقومش اولدیفکز سائر شیلری صورمقده ایدوکفی آکلار سکز . همان الله سز ایمان و تقوی احسان ایله . او هوشیته قدیر و بالاجابه جدیردر . و ما علینا الا البلاغ .

کدک باشا ۷ مایس : محمود اسعد

فلسفه

اسلامده فن و فلسفه

موسسات علمی در کتبخانهلر

عالم اسلامده بویوک کتبخانهلر تأسیسینه ایکنچی عصر هجریده باشلانلشدر . بودورده یازیلان آثارک همان اکثریسی احکام دینییه ، وقوعات تاریخییه ، اشعار و ضروب امثاله عائد اولوب جیلان دریلری و یاخود عادی دریلر ویا بوکبی شیلر اوزرینه یازلمشلردی .

اسلاملر آره سنده ذوق مطالعه ، جمع کتب مراقبتک نه درجه لرده ایلری کیتمش اولدیغه ، تشکیل اولنان کتبخانه لرک وسعت و زنکیله کنه دائر بر فکر ایدینه بیلیمک ایچون مدققین غریبه دن اتین کاترومر (Etienne quatermèr) ایله عصر حاضر اعظم فضلاسندن هندلی (سلیمان شیلی) حضر تلرینک اثرلری تدقیق ایدلملی در .

فی الحقیقه متفکرین اسلامیه میاننده کتبخانه تاسیسی فکری صوک درجه تعم ایتیش و همان مرخانه ده بیکلرجه کتابلردن متشکل بر کتبخانه

ایده بیلیدی. بیت الحکمه به نظارت خصوصی آریجه بر مأمور مخصوصه تودیع ایدلشدی.

بو مأموره (صاحب بیت الحکمه) عنوانی ویریلیدی. مأمون زماننده بیت الحکمه به دوام ایدن اعظم آره سنده موسی برادرلر، (محمد بن موسی الخوارزمی)، هیئت شناس شهر (یحیی بن ابی منصور موصلی) و (فضل بن نوبخت) کبی ارباب فن پک زیاده اشتهار ایلشردی.

آل بو یهدن (بهاء الدوله) نک وزیر، حسن معارف ورور یسیله معروف (سابور بن اردشیر) بغدادده بیت الحکمه طرزنده ایکنجی بویوک برکتبخانه دها تأسیس ایلشدی.

۳۸۱ تاریخنده تأسیس ایدیلن و اون بیکدن زیاده کتابی جامع اولان بو کتبخانه مع التأسف سلجوقیلردن ارطغرلک بغدادده کیردیکی ائنده قضاء محترق اولمشدی. پک قیمتدار آثار نادره ایله مالی اولان بودارالکتبک محو و تباه اولمسی علوم و فنون ایچون پک مؤلم ضایعات عظیمه دندر. بو صورته محو اولان کتبخانهلر دها پک چوقدر: التنجی عصر هجری ده نیسابورده ظهور ایدن بر اختلال انساننده یوز بیکلرجه آثار علمیه ایله مالی بش قدر کتبخانه کاملاً یانوب محو اولمشدی.

لئون آفریکن (Léon African) و قبیله فاس و مراکشده پک چوق کتبخانهلر بولندیغنی بیان ایتدیکی حالده بو کون اورالرده او درجه مشهور تک بر کتبخانه قالمش اولدیغنی بیله مشکوکر.

(بنی حفص) امراسنک دیار مغربده اوتوز آلتی بیک جلدن مرکب بر کتبخانه تشکیل ایش اولدقلرینه داتر تاریخده بر قیدواردر. دیمک که بو کتبخانهده، قانلی اختلاللر، سوزشلی محاربهلر انساننده محو اولوب کیتمشدر.

اندلس کتبخانهلری، بغداد دارالکتبلریله، بحرقابت ایده بیله جک قدر زنکین و کثرتلی ایدیلر.

قازیری (Casiri) اندلسده کتبخانهلریله مشهور برچوق شهرلر تعداد ایدیور. اندلس قطعهنده ایلك کتبخانهلری تأسیس ایدن ذات، ملوک امویه دن (حکم بن ناصر) در. حکمک قرطبه سراینده تشکیل ایش اولدیغنی کتبخانه، متعدد سالونلردن مرکب ایدی. کتابلر عائد اولدقلری قتلره کوره قسم قسم آیرلمش، و صورت مکملهده قاتالوغلری ترتیب ایدلشدی. حکمک کتبخانه سنده بولنان کتابلرک درتیوز بیک جلدی متجاوز اولدیغنی ابن خلدون طرفندن بیان ایدلکدهدر. یالکز شعر و ادبیاته عائد اولان کتابلرک قاتالوغلری ۴۴ جلد کتاب تشکیل ایدیوردی.

حکم کتبخانه سنک تأسیسنی متعاقب؛ بویولده دارالکتب تشکیلی؛ اندلسک هر طرفنده ضروری بر احتیاج حانی ایلشدی. یالکز غرناطهده یتش قدر عمومی بویوک کتبخانه تأسیس ایدلشدی. خصوصی کتبخانهلرک مقدارلری حقندهده بوللر قیاساً برفکر ایدیمک قابلد.

ملوک فاطمیه دن (عزیز بالله) ک مصرده تأسیسنه موفق اولدیغنی (خزانه الکتب)، حقیقه بر کنجینه عرفان ایدی. بو کتبخانهده برملیونی متجاوز کتاب جمع ایدلمش اولدیغنی (مقریزی) نک جمله روایتنددر، (تراجم الحکما) مؤلفنک افاده سنه نظر آ بو کتابلردن اون سکز بیک قنون و فلسفه یه عائد اولدیغنی کبی برچوقده آلات هندسیه ورصیده بولنیورمش.

واجیفکه، بر کنجینه عرفان اولان بو وامثالی کتبخانهلر، مصرده ظهور ایدن اختلاللر نتیجه سنده کاملاً محو اولمشلردر. بو کتابلردن بر قسمی نیله آتلمش، بر قسمی ده جلدلرینه طمعاً چوله کوتوریلرک جلدلری سوکیلوب آتلمش و ایچلری قوملرایچنه بر اقلمشلر دی. روزگارلر بو کتاب کتلهلری اوزرینه قوم بیغهرق بر رتبه حالنه کتیرمش اولدیغندن بوللر (تل الکتب) نامی ویرلشدی.

بالآخره (حاکم بامرالله) مصرده (دارالحکمه) نامی آتنده دها بویوک و دها مکمل برکتبخانه تأسیس ایلشدر. دارالحکمه نک مطالعه سالونلرینه قیمتدار خایلر فرش ایدلدیکی کبی قابو و پنجره لری ده مزین برده لره مکلف برحاله قولشدی. دارالحکمه نک برناظر و متعدد حافظ کتبلری واردی. بومأمورلر کتابلرک محافظه سنه، دارالحکمه نک نظافتنه باققله مکلف ایدیلر. دارالحکمه بالجمله ارباب مطالعه یه کشاده بولندیریلیدی. بوراده کتاب استنساخ ایتمک ایسته یلرک کاغد، قلم و مرکب کبی لوازمات کاملاً مجاناً ویریلیدی.

اکا بر علمانک دارالحکمه داخنده مناظرات و مباحثات علمیه ده بولملرینه ده مساع و اردی. دارالحکمه ده بولنان کتابلرک عددی یوز بیک متجاوز اولدیغنی محققدر. دها صوکره صلاح الدین ایوبی ده مصرده کتبخانه تأسیس ایلشدر.

سوریه ده بویوک ورسمی کتبخانهلر تأسسی نورالدین زنکی زمانه مصادفدر. مشار لیه شام، حلب، حما، حمص، بعلبک و سائر شهرلرده (خزائن نوریه) نامی آتنده برچوق کتبخانهلر تأسیس ایلشدی.

نورالدینک درسخانه فیاضنده پرور شیب عرفان اولان (صلاح الدین ایوبی) ده بو خصوصده مشار الیهک اثرینه اقتفا ایش و سوریه ده متعدد کتبخانهلر انشاسنه موفق اولمشدر.

(یاقوت حموی) نک (معجم البلدان) عنوانلی اثرندن آکلاشلدیغنه کوره خراسان قطعهندهده و قبیله پک زنکین و متعدد کتبخانهلر موجود ایش. مشارالیه پک چوق استفاده ایش اولدیغنی کمال منتله یادایتدیکی (مروالشاهاجان) شهرنده کی اون قدر کتبخانه حقنده دور و دراز معلومات ویرمکدهدر.

ابن سینانک دارالفیضی اولقله مشهر (امیرنوح بن منصور) ک کتبخانه سیده پک قیمتدار و پک نادر آثار علمیه و فنییه جامع بولندیغنی حضرت استادک مؤلفاتنده کی بیاناتندن آکلاشیلور.

نام عرفان اسلامی عالم اسلامك شمسۀ افتخارینه برر حزمۀ مباحث بخش ایدن اعظم فضلائك خصوصی کتبخانه لرینك زنکینلکی ده جدآ موجب حیرت بر درجه ده ایدی .

مثلا ابن جزله وفات ایتدیکی زمان قیروانده بر اقدینی کتابلریوزلرجه دهوه یوکی آغیرنخنده ایدیلر . بغداده رئیس الاطبا تعیین اولنان (امین الدوله ابن التلمیذ) ك کتبخانه سیده زنکینلکی ایله اشتهار ایلشدی . امین الدوله نك خصوصی کتبخانه سنده یکر می بیک جلددن زیاده آثار بولندیفی متواتردر . مشاهیر علما وادبان (اصمعی) نك خانه سنده کتابلردن کچه جك محل بولنه مزدی . بشنجی عصرده یاشایان (امیرمبشر بن فاتك) ك خصوصی کتبخانه سنده هرهانکی فقه دائر اولورسه اولسون ، آرانیلان کتابك بولنه مسی قابل دکلدی . کندیس ی بوتون عمرینی بو کتابلر آره سنده مطالعه ایله امرار ایلشدر .

خصوصی کتبخانه سیله مشهر (موفق بن مطران) کتاب استنساخیه مکلف اوج مأمور استخدام ایدردی . بونلر کیجه کوندوز ابن مطرانك کتبخانه سی ایچون آثار نادره استنساخیه مشغول اولورلردی . ابن مطران وفات ایتدیکی زمان کتبخانه سنده بالذات استنساخ ایتدیکی آثاردن ماعدا اون بیک جلد کتاب بولنشدی . (ابوالمظفر بن معرف) ده زنکین بر کتبخانه یه مالکیته اشتهار ایلشدی . مشارالیه بوتون کتابلرینی غایت مزین بر صورتده تجلید ایتکی اعتیاد ایدینمشدی . کتاب جمعی خصوصنده الكچوق مصرف اختیار ایتش اولان ذوات میاننده (غازان خان) وزر اسندن مونغول تاریخی مؤلف شهری (رشیدالدین) ، ممتاز بر موقع اشغال ایدر . مشارالیه کتبخانه سنه جمع ایتش اولدیغی کتابلرک یالکز استنساخ و تجلیدی ایچون آلمش بیک دینار یعنی (۹۰۰,۰۰۰) فراق صرف ایتش اولدیغی مشهوردر .

قیمتدار وزنکین کتبخانه لرله اشتهار ایدن اکابر میاننده هجرت نبویه نك ۶۴۶ تاریخنده وفات ایدن (تراجم الحکما) مؤلف فاضلی (جمال الدین بن القفطی) برنجی طبقه ده تعداد اولنه بیلور .

کتبخانه عرفان بشرینه (تراجم الحکما) کبی اعصار تعاقب ایتدکجه قیمتی ده اونسبتده آرتان بر اثر معظم یادکار ایدرک جهان معرفتی کندیسنه ابدیاً منتدار بر ایش اولان (جمال الدین) ، بوتون حیاتی بو قیمتدار کتابلر آره سنده کچیرمش ، مطالعاتنه و تدقیقات علمیه سنه مانعه تشکیل ایدر خوفیه ازدواج بیله اتمه مشدی . وفاتنده الی بیک دینار قیمتده تخمین ایدیلن کتبخانه سنی حلب امیرینه وصیت و ترک ایلشدر . جمال الدین ملوک ایوبیه دورنده مسند وزارت نائل اولمشدی . مشارالیه تراجم الحکما دن بشقه مصر قبطیلرینك و ملوک سلجوقیه نك ده مکمل برر تاریخلرینی یازمشدر .

فهرست مؤلف شهری محمد بن اسحق ایله (عیون الانباء فی طبقات الاطباء) عنوانی اثر مشهور محرری ابن ابی اصیبه نك ده غایت زنکین برر کتبخانه لر ی بولندیغی ظن و تخمین ایده بیایر . فی الحقیقه فهرست و طبقات الاطباء کبی مکمل اثرلرک میدانه قونیه بیلمسی

همه حال غایت زنکین برر کتبخانه صاحبی اولغه متوقفدر . اسلامك ادوار شمسۀ دارنده زنکینلک و کثرت و قیمتلریله افتخار ایدیان بوقدر خزائن معرفتدن بوکونکی مسلمانلرک النده قاله بیلمش اولان مقدر بالنسبه يك آز وعادتا هیچ مشابه سنده در . عالم اسلام بوکی جهان قیمت خزینه لرینك ضیاعنه ابدیاً اشک ریز تأثر اولسه بحاجدر . زنکین و مشهور کتبخانه لردن اکثریسی ، اختلاللر ، عصیانلر ، قانلی محاربه لر اثناسنده باتوب محو اولمشلر و یا خود صرف سائقه جهل و تعصبه یوق ایدلمشدر . طرابلس شام ، مصر ، اندلس ، بغداد ، ونیسابور کتبخانه لر ی اثنای حرب و جسدالده محو ایدلمشدر . هلاکونك بغداده ، بربریلرک مصره هجوملری مارف اسلامیه ایچون نصل بر فلاکت قاصیر غه سی اولمش ایسه اهل صلیب در نکیرینک سوریه یه تهاجملری ده اوقدر و بلکه اولردن دهها زیاده تخریبات علمیه انتاج ایلشدر . هلاکو بغداده کیردیکی زمان کتابلرک بر قسمی کریج مقامنده استعمال ایدرک حیوانلرینه آخور و یملک یایدیرمش و قسم متباقی سنی ده (دجله) نهرینه طولدریمشدی . اهل صلیب ایسه طرابلس شامی ضبط ایدنجه قونت (برترام) جهان خرسیتیانیتك بولکلی قهرمانی اوج ملیون کتابی حاوی اولان مشهور کتبخانه یی کاملاً یاقدرمشدر . کتبخانه لردن بعضلری ده صرف اثرکین و انتقام و یاسائقه جهل و تعصبه محو ایدلمشدر . یوسف البیطی ، آنتیجی عصر هجرینک نهایتلرینه طوغری بغدادده واسع برمیدان داخلنده سائقه غرض و تعصبه عبدالسلامك کتابلرینك یاقدرلدیغی بالذات کورمش اولدیغی کال سوزشله روایت ایدیور .

یانان کتابلر آره سنده ابن هیثمك علم هیثه دائر اولان مؤلفات عالیه سی ده بولنیورمش ! عینی فلا کته داها زیاده مدھش ، داها زیاده امانسز اولق اوزره اندلس کتبخانه لر ی ده معروض قالمشدر . موحدیندن یوسف سائقه جهل و تعصبه آثار فنیه و فلسفیه یی کاملاً محو ایتکی عزم ایلشدی . برحاله که مشهور (ابن زهر) عائله سندن بشقه هیچ بر کیمسه خانه سنده بوکی کتابلر بولندیرمغه جسارت ایده مه مشدی . اسپانیوللرک اندلسی استیلاری جهان علم و عرفانه اشکابه خونین دوکدیره جک فجیع لره ، ده اش فلا کتله ، تعمیر و اعاده سی ناقابل ضایعاته سبب اولمشدر . باربار اسپانیوللر اندلسه کیردکلری زمان اللرینه کچن کتابلری کاملاً یاقش ، کتبخانه لر ی خاک ایله یکسان ایتش ، آثار مدنییه نامنه نه کوردیلر سه کافه سنی یاقوب بیقمش ، بروقتلر عرفان و مدنیتك ذروه کاله اعتلا ایتش اولان اندلس ، خشیت انکیز ، بر خرابه زار جهل و تعصبه چویرمشلردی .

آوروپا مؤلفلرندن قوند (Conde) ك اعتراف ایتدیکی اوزره اسپانیوللرک اندلس ده یالکز عمومی میدانلرده یاقدقلری کتابلرک مقداری بر ملیونی تجاوز ایدیوردی . مورخ فله شیر (Flécher) قاردینال اکسیمنس (ximenès) ك ؛ غایتله مزین و مذهب

هرهانکی بر لسانده وارد اولان کلام ایکی قسم در . بر قسمی
نصوص در، معنای غایت آچیق در؛ کندیسند قطعیاً اجمال، ایهام
یوق در. هیچ ایضاح و تفسیر محتاج اولنقسزین متکلمک اوندن مرادی
نه اولدینی سهیل بر صورتده اکلایشیلیر. بر قسم کلام واردرکه : اونلر
لباس اجمال و ابهامی بوروندرک کلیرلر، یاخود مجاز و کنایه طریقیله
وارد اولورلر، بو جهته بشقه لرینده بکزه دکلرندن کندیلرندن
مقصود اولان معنای کیزی قالیرده او معنای مقصوده بی هر کس اکلایه ماز.
بلکه او معنای مقصوده بی انجق، او کلام مشتبیه، یاخود کلام متشابه
هانکی علمده کلش ایسه او علمی، او کلام متشابهک وارد اولدینی
لسانک مفرداتی، تراکینی، اسالیبی رسوخ درجه سنده عالم اولان
ذوات اکلایه بیلیر. حتی یا لکز او لسانی، او علمی بیلیمکده
کافی دکل در؛ بونکله برابر او علم، او موضوع ایچون اولان اصطلاحات
مخصوصه بی ده بیلیمیدر، که فروعی اصوله رد، ابنای تولد
ایتدکلری امهاته الحاق ایتک ذهنته قولای کلسین.

شمدی بونی بر مثال ایله ایضاح ایدلم. مثلاً : نحو یون عندنده
« فعل » لفظنک معنای شودر : « اللفظ الذي يدل على معنى مستقل
بالفهم مقترن باحد الازمنة الثلاثة = فعل، اوج زمانک بریسنه مقارن،
باشلی باشنه آکلایشیلان بر معنایه دلالت ایدن لفظدر » فعل لفظی
نحو یون عندنده بو معنایه کلدیکی کبی، بعضاً معنای لغویسی اولان
« حدث » معناسنده اطلاق اولنور. بناءً علیه بر کیسه اصطلاحات
نحویه بی، کذلک لغتی بیلیمه جک اولورسه او لسانده - نحو یون
لسانده - کورمش اولدینی « فعل » لفظندن مقصود نه اولدینی
اکلامق خصوصنده ضاللتده قالیر؛ اوندن نه معنا مراد اولدینی
اکلایه ماز. فقط او علمده، او لسانده ملکه ورسوخ صاحبی اولانلر
او کلامی فنک قواعد عمومیه سنه منطبق اولان شیئه صرف ایدرک او
کلامدن مقصود اولان معنای اکلایه کوجک چکمزله؛ او خصوصده
ضاللتده قالمازلر.

بومقاله نکل بالاسنده ذکر ایتش اولدینغز آیت کریمه کوستریورکه:
قرآن کریمده بر طاقم آیات محکمت وار؛ اونلری اکلامق خصوصنده
عقل قطعیاً شاماز، طوغریدن طوغرییه اونلرک معناسنی اکلار؛
اونلر، کتاب کریمک، دین مبینک اصلی در؛ متشابهات نامی ویریلن
سائر آیتلرده اصل دین اولان محکمت رجوع ایدر، اونلرک اوزرینه
حمل اولنورلر. ایشته قرآن کریمده وارد اولان محکمتدن بریسی ذات
جناب اقدس حضرتلرینک تنزیهی، هیچ بر شیئه بکزه مدیکی حقتده
وارد اولان « لیس کنله شیء »، « سبحان ربك رب العزة عما
یصفون » آیت کریمه لری در. آتیده کی آیت کریمه ده محکم ایله متشابهک هر
ایکیسنی جامع اولان آیات (الهییه) دن در : « وما قدروا الله حق قدره
والارض جميعا قبضته يوم القيامة والسموات مطويات بيمينه سبحانه وتعالى
عما یشرکون ».

جلد لرینه بیله آجیایه رق؛ کندی الیه الی بیکدن زیاده کتاب یا قش
اولدینغی سویلیور ؟ . . .

مدهش یا لغینلردن، بی امان تخریبلردن قورتیلهرق صوک
عصره قدر انتقال ایدم بیلن آثار فنیة اسلامییه ده بو کون مع التأسف
حقیقی وارثلرینک آلرنده بولنورلر. سفیه وقدر ناشناس
وارثلر کبی قیمت لرینی تقدیر و محافظه ایدم مدی؛ مز یوز بیکلرجه
خزائن عرفان، بو کون آوروپا کتبخانه لرینی تزین ایتمکده در.
فرانسه ده پارس، اسپانیاده اسکوریال، آلمانیاده لاید، انکلترده
اوقسفورد، آوستریاده ویانه کتبخانه لرله آوروپانک سائر بلادنده کی
مؤسسات علمیله، بوکی آثار عالیة اسلامییه بقایاسیله مالاملدر.
شرق کتبخانه لرنده قاله بیلیمش اولان قیمتدار کتابلرده یوزلرجه
لیرالر فدا ایدلک صورتیلر بولندقلری محللردن آشیریلهرق
آوروپا کتبخانه لرینه کورتورلمکده در. قیمتی تقدیر و محافظه
ایدیلهمین موروثاتک بهمه حال بر کون قدر شناس الله کیمسی امور
طبیعیه دندر. منصفانه دوشونیلورسه بو خصوصده شایان توبیخ و نفرت
اولان آوروپالیر دکل، میراث لرینی حسن محافظه یه اعتنا ایله اونلردن
استفاده ایتمک چالیشیمان شرقلردر !..

م . شمس الدین

عقائد اسلامییه

محکم و متشابه : [۱]

بسم الله الرحمن الرحيم . « هو الذي انزل عليك الكتاب منه آيات
محكمات هن ام الكتاب و اخر متشابهات فاما الذين في قلوبهم زيغ
فيتبعون ما تشابه منه ابتغاء الفتنة و ابتغاء تأويله وما يعلم تأويله الا الله
والراسخون في العلم يقولون آناه كل من عند ربنا وما يذكر الا اولو
الا الباب . » [۲]

[۱] متشابهات حقتده سلف و خلف مذهبلرینه دائر لازمکن تفصیلات
مهیه، امام غزالی نکل بویابده کی تحقیقات عمیقسه کیلجک هفته آیری بر مقاله
اولارق بیان ایدیلرکده در.

[۲] بو آیت کریمه ده مذکور اولان « والراسخون » لفظی سلف صالحینه
کوره ابتدای کلام در؛ « الله » لفظه جلالی اوزرینه معطوف دکلدر.
بناءً علیه سلف صالحینه کوره آیتک معناسی شودر : « یا محمد ! الله، اوزات اجل
واعلادرکه : سکا کتاب کریمی انزال ایتدی؛ او کتابک بر طاقی آیات محکمت
درکه آنلرام کتاب در. بر طاقی ده متشابهاتدر. اما قلیلرنده حقدن زیاده باطله
میلی اولانلر، فتنه و تأویل فاسد طلبیلر قرآندن - (محکمتی بر اقرارلرده) متشابه
اولانه تباع ایدرلر؛ متشابهک تأویلی ایسه اللهدن بشقه سی بیلیمز. علمده
راسخ و متهمکن اولانلردیرلرکه : بز اکا ایمان ایتدک؛ قرآنده محکم و متشابه نه وارسه
هیسی ربمز طرفندن در : ارباب عقولدن بشقه سی تذکر و تعقلی ایدم مز «
متأخرین علما، « والراسخون » لفظی لفظه جلاله اوزرینه عطف ایتدکلرندن
آنلر کوره . آل آیت کریمه شویله اولور : « متشابهک تأویلی الله تعالی حضرتلرندن،
برده علمده راسخ اولانلردن بشقه سی بیلیمز . . . »